

**MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS**

Biudžetinė įstaiga, Naftininkų g. 9, 89239 Mažeikiai,
tel. (8 443) 41 499, el. p. mazeikiuvsb@gmail.com
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 303189089

**MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
TRIUKŠMO TYLIOSIOSE ZONOSE IR MAUDYMO SI VIETŲ VANDENS
KOKYBĖS STEBĖSENOS 2021 M. ATASKAITA**

Mažeikiai, 2021

TURINYS

1. TRIUKŠMO TYLIOSIOSE ZONOSE STEBĖSENA.....	3
2. MAUDYMO SI VIETŲ VANDENS TARŠOS STEBĖSENA	3

1. TRIUKŠMO TYLIOSIOSE ZONOSE STEBĖSENA

Mažeikių rajono savivaldybės teritorijoje Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2014 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. T1-75 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės tyliųjų viešųjų zonų nustatymo“ yra nustatytos 2 tyliosios viešosios zonos – Juodpelkio parko tylioji viešoji zona (plotas – 5,3 ha) ir Sodų trikampio skvero (plotas – 2,0 ha) tylioji viešoji zona. Vadovaujantis 2004 m. spalio 26 d. Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo Nr. IX-2499 13 straipsnio 2 dalies 8 punktu savivaldybė vykdo šių zonų triukšmo lygio stebėseną (monitoringą). 2021 m. triukšmo lygio matavimai buvo atliekami 2 kartus: birželio ir spalio mėn. dienos, vakaro ir nakties metu (1 lentelė).

1 lentelė. Viešųjų tyliųjų zonų triukšmo rodikliai Mažeikių raj. savivaldybėje, 2021 m.

Objekto pavadinimas	Gegužės mėn.	Ekvivalentinis garso slėgio lygis, dBA	Maksimalus garso slėgio lygis, dBA	Didžiausi leidžiami triukšmo ribiniai dydžiai Lietuvos HN 33:2011		Rekomenduojama viršutinė ribinė vertė tyliosiose zonose, dBA
				Ekvivalentinis garso slėgio lygis, dBA	Maksimalus garso slėgio lygis, dBA	
Birželio mėn.						
Juodpelkio parkas	diena	41,8	56,8	65	70	50
	vakaras	43,9	56,6	60	65	50
	naktis	42,1	51,3	55	60	50
Sodų trikampio skveras	diena	51,2	65,5	65	70	50
	vakaras	47,6	62	60	65	50
	naktis	43	55,7	55	60	50
Spalio mėn.						
Juodpelkio parkas	diena	43,2	47,6	65	70	50
	vakaras	42,5	47,9	60	65	50
	naktis	39,8	46,8	55	60	50
Sodų trikampio skveras	diena	45,3	56,4	65	70	50
	vakaras	45,2	55,2	60	65	50
	naktis	38,6	54,1	55	60	50

Matavimo rezultatai parodė, kad tyliosiose viešosiose zonose triukšmo lygis neviršijo Lietuvos higienos normoje HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ nustatytų didžiausių leidžiamų triukšmo ribinių dydžių gyvenamųjų pastatų (namų) ir visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje, veikiamoje transporto sukeliama triukšmo. Bendra aplinkos triukšmą Juodpelkio parkė ir Sodų trikampio skvere sudarė transportas, praeiviai ir gyvūnai (1 lentelė).

2. MAUDYMO SI VIETŲ VANDENS TARŠOS STEBĖSENA

Savivaldybės tarybos 2021 m. vasario 26 d. sprendimu Nr. T1-75 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės 2021 metų visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos, programos sąmatos ir priemonių vykdymo plano patvirtinimo“ buvo patvirtinta 2021 m. visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos vykdymo strategiją, priemonių vykdymo planas ir Mažeikių rajono maudymosi vietų vandens kokybės stebėsenos programos finansavimas.

Vadovaujantis HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. kovo 7 d. įsakymo Nr. V-212 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė patvirtinimo“ nuostatomis, Mažeikių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras 2021 m. gegužės - rugsėjo

mėn. gyventojų pamėgtose maudymosi vietose vykdė vandens kokybės stebėseną. Maudyklų vandens kokybės tyrimai buvo pradėti likus 2 savaitėms iki maudymosi sezono pradžios, t.y. nuo gegužės 27 d. ir reguliariai buvo atliekami 2 kartus per mėnesį (birželio, liepos, rugpjūčio mėn.) iki rugsėjo 9 d. Iš viso buvo stebima 18 maudymosi vietų, kuriose atlikti 144 mikrobiologiniai tyrimai (2 lentelė).

2 lentelė. Mažeikių raj. savivaldybės maudymosi vietų tyrimų kalendorinis grafikas, 2021 m.

Eil. Nr.	Maudymosi vietos, kurių vanduo buvo tiriamas	Mėginio paėmimo data (mėn.)							
		gegužis	birželis		liepa		rugpjūtis		rugsėjis
1.	Plinkšių ežeras, Ežero g. 7, Šerkšnėnų sen.	27	10	25	15	29	12	26	9
2.	Plinkšių ežeras, Parko g., Šerkšnėnų sen.	27	10	25	15	29	12	26	9
3.	Šerkšnėnų tvenkinys, Tilto g., Šerkšnėnų km.	27	10	25	15	29	12	26	9
4.	Renavo tvenkinys	27	10	25	15	29	12	26	9
5.	Sedos ežeras	27	10	25	15	29	12	26	9
6.	Kalnių tvenkinys	27	10	25	15	29	12	26	9
7.	Varduvos upė	27	10	25	15	29	12	26	9
8.	Vadaksties upė ties Auksūdžio kaimu	27	10	25	15	29	12	26	9
9.	Vadaksties upė, Laižuvos plažo maudykla	27	10	25	15	29	12	26	9
10.	Laižuvos tvenkinys	27	10	25	15	29	12	26	9
11.	Tulniškių tvenkinys	27	10	25	15	29	12	26	9
12.	Ventos upė Leckavoje prie dainų slėnio	27	10	25	15	29	12	26	9
13.	Vadaksties upė, Buknaičių kaimo maudykla	27	10	25	15	29	12	26	9
14.	Ventos upė, Viekiškių sen. (ties Birutės gatve)	27	10	25	15	29	12	26	9
15.	Ventos upė, Viekiškių sen. (ties Birutės g. 14)	27	10	25	15	29	12	26	9
16.	Ventos upė, Viekiškių sen. (ties Malūno g.)	27	10	25	15	29	12	26	9
17.	Vandens telkinys Židikuose prie Židikių pirties	27	10	25	15	29	12	26	9
18.	Mažeikių Pavenčių paplūdimys, Aitvaro g.	27	10	25	15	29	12	26	9

Maudymosi vietų vandens kokybė buvo vertinama pagal 2 mikrobiologinius parametrus: žarninius enterokokus ir žarnines lazdeles. Atsižvelgiant į higienos normos reikalavimus, žarninių enterokokų turi būti ne daugiau kaip 100 kolonijas sudarančių vienetų 100 ml vandens, o žarninių lazdelių – ne daugiau kaip 1000/100 ml vandens (3 lentelė).

3 lentelė. Maudymosi vietų vandens kokybės mikrobiologiniai parametrai

Eil. Nr.	Mikrobiologiniai parametrai	Ribinės vertės
1.	Žarninių enterokokų (<i>Intestinal Enterococci</i>) kolonijas sudarančių vienetų 100 ml, ne daugiau kaip	100
2.	Žarninių lazdelių (<i>Escherishia coli</i>) kolonijas sudarančių vienetų skaičius 100 ml, ne daugiau kaip	1000

Pasibaigus maudymosi sezonui ir apibendrinus maudyklų vandens kokybės tyrimų rezultatus, nustatyta, kad ši maudymosi sezoną trumpalaikė tarša buvo pastebėta trijuose maudymosi vietose – Kalnių tvenkinyje, Vadaksties upėje ties Auksūdžio kaimu ir Vadaksties upėje, Buknaičių kaimo maudymosi vietoje. Problemiškiausia situacija buvo liepos mėn. – šių maudyklų vandens kokybė neatitiko nustatytų reikalavimų. Nustačius trumpalaikę taršą, per 72 valandas papildomai buvo paimti mėginiai vandens kokybės tyrimams atlikti, kurie patvirtino taršos įvykio pabaigą.

Birželio, rugpjūčio ir rugsėjo mėn. visų maudymosi vietų vanduo atitiko higienos normos reikalavimus. Nuolaužų, plūduriuojančių medžiagų, dervų likučių, stiklo, plastiko, gumos ir kitų liekanų per maudymosi sezoną nebuvo pastebėta (4 lentelė).

4 lentelė. Mažeikių rajono savivaldybės maudymosi vietų vandens kokybės suvestinė, 2021 m.

Eil. Nr.	Maudymosi vietos, kurių vanduo buvo tiriamas	Tyrimo data	Žarninių enterokokų skaičius KSV/100 ml	Žarninių lazdelių skaičius (Escherichia coli) 100 ml	Atitiko HN 92:2007 reikalavimus (taip/ne)	Papildomi duomenys, pastabos (*)	Vandens temperatūra, +°C
1.	Plinkšių ežeras, Ežero g. 7, Šerkšnėnų sen.	05.27	<1	2	taip	nepastebėta	16
		06.10	<1	1	taip	nepastebėta	21
		06.25	3	1	taip	nepastebėta	25
		07.15	13	2	taip	nepastebėta	25
		07.29	5	2	taip	nepastebėta	23
		08.12	16	6,3	taip	nepastebėta	19
		08.26	35	51	taip	nepastebėta	16
2.	Plinkšių ežeras, Parko g., Šerkšnėnų sen.	05.27	<1	<1	taip	nepastebėta	16
		06.10	3	4,1	taip	nepastebėta	21
		06.25	3	7,2	taip	nepastebėta	25
		07.15	18	2	taip	nepastebėta	25
		07.29	7	11	taip	nepastebėta	23
		08.12	18	7,4	taip	nepastebėta	19
		08.26	19	44	taip	nepastebėta	16
3.	Šerkšnėnų tvenkinys, Tiltu g., Šerkšnėnų km.	05.27	1	3,5	taip	nepastebėta	15
		06.10	3	2	taip	nepastebėta	21
		06.25	3,1	1,2	taip	nepastebėta	26
		07.15	4	3,1	taip	nepastebėta	25
		07.29	5	8,5	taip	nepastebėta	24
		08.12	20	5,2	taip	nepastebėta	19
		08.26	3	34	taip	nepastebėta	16
4.	Renavo tvenkinys	05.27	<1	1	taip	nepastebėta	15
		06.10	1,6	4,1	taip	nepastebėta	21
		06.25	2,7	1,6	taip	nepastebėta	25
		07.15	35	58	taip	nepastebėta	25
		07.29	7	14	taip	nepastebėta	24
		08.12	9	34	taip	nepastebėta	19
		08.26	14	23	taip	nepastebėta	16
5.	Sedos ežeras	05.27	3	4,1	taip	nepastebėta	16
		06.10	8	2	taip	nepastebėta	21
		06.25	1,1	2,1	taip	nepastebėta	25
		07.15	<1	63	taip	nepastebėta	26
		07.29	3	14	taip	nepastebėta	23
		08.12	7	5,2	taip	nepastebėta	19
		08.26	6	<1	taip	nepastebėta	16
6.	Kalnijų tvenkinys	05.27	<1	<1	taip	nepastebėta	16
		06.10	1,5	<1	taip	nepastebėta	21
		06.25	7	3,1	taip	nepastebėta	25
		07.15	160	210	ne	nepastebėta	25
		07.22	16	38	taip	nepastebėta	21
		07.29	14	31	taip	nepastebėta	23
		08.12	9	66	taip	nepastebėta	19
7.	Varduvos upė	05.27	2,5	2,7	taip	nepastebėta	14
		06.10	7	4	taip	nepastebėta	19
		06.25	4,5	2,7	taip	nepastebėta	24
		07.15	6	48	taip	nepastebėta	25
		07.29	31	46	taip	nepastebėta	21
		08.12	45	23	taip	nepastebėta	17

		08.26	13	27	taip	nepastebėta	15
		09.09	<1	2	taip	nepastebėta	15
8.	Vadaksties upės Auksūdžio kaimu	05.27	1,2	3,3	taip	nepastebėta	15
		06.10	1,1	1,1	taip	nepastebėta	21
		06.25	1	8,6	taip	nepastebėta	25
		07.15	160	100	ne	nepastebėta	24
		07.22	50	84	taip	nepastebėta	19
		07.29	16	37	taip	nepastebėta	23
		08.12	70	81	taip	nepastebėta	18
		08.26	13	49	taip	nepastebėta	16
		09.09	3	13	taip	nepastebėta	15
9.	Vadaksties upė, Laižuvos plažo maudykla	05.27	1	9,1	taip	nepastebėta	15
		06.10	1,2	6,7	taip	nepastebėta	21
		06.25	1,5	6,1	taip	nepastebėta	25
		07.15	12	96	taip	nepastebėta	25
		07.29	14	81	taip	nepastebėta	23
		08.12	38	65	taip	nepastebėta	18
		08.26	39	66	taip	nepastebėta	15
		09.09	9	11	taip	nepastebėta	16
10.	Laižuvos tvenkinys	05.27	1	3,1	taip	nepastebėta	16
		06.10	5	1,1	taip	nepastebėta	21
		06.25	9	6,3	taip	nepastebėta	25
		07.15	8	2	taip	nepastebėta	25
		07.29	3	<1	taip	nepastebėta	23
		08.12	23	14	taip	nepastebėta	18
		08.26	23	20	taip	nepastebėta	16
		09.09	7	4,1	taip	nepastebėta	16
11.	Tulniškių tvenkinys	05.27	<1	2	taip	nepastebėta	16
		06.10	<1	1,1	taip	nepastebėta	22
		06.25	7	5,2	ne	nepastebėta	25
		07.15	<1	11	taip	nepastebėta	25
		07.29	19	15	taip	nepastebėta	24
		08.12	30	24	taip	nepastebėta	19
		08.26	17	8,6	taip	nepastebėta	16
		09.09	4	<1	taip	nepastebėta	16
12.	Ventos upė Leckavoje prie dainų slėnio	05.27	6,1	9,8	taip	nepastebėta	15
		06.10	<1	2,4	ne	nepastebėta	21
		06.25	2,7	2,5	ne	nepastebėta	25
		07.15	25	69	taip	nepastebėta	24
		07.29	5	13	taip	nepastebėta	23
		08.12	32	58	taip	nepastebėta	18
		08.26	17	62	taip	nepastebėta	15
		09.09	6	37	taip	nepastebėta	15
13.	Vadaksties upė, Buknaičių kaimo maudymosi vieta	05.27	3,3	5,5	taip	nepastebėta	15
		06.10	<1	2	taip	nepastebėta	21
		06.25	1	1,6	taip	nepastebėta	25
		07.15	160	82	ne	nepastebėta	24
		07.22	45	67	taip	nepastebėta	19
		07.29	7	6,3	taip	nepastebėta	23
		08.12	65	110	taip	nepastebėta	18
		08.26	19	25	taip	nepastebėta	15
		09.09	8	40	taip	nepastebėta	15
14.	Ventos upė, Vieکشnių sen. (ties Birutės gatve)	05.27	4	1,1	taip	nepastebėta	15
		06.10	3	9,8	taip	nepastebėta	20
		06.25	2,1	1,1	taip	nepastebėta	25
		07.15	7	19	taip	nepastebėta	25
		07.29	77	81	taip	nepastebėta	22
		08.12	17	26	taip	nepastebėta	18
		08.26	17	48	taip	nepastebėta	15
		09.09	13	25	taip	nepastebėta	15
15.	Ventos upė, Vieکشnių sen. (ties Birutės g. 14)	05.27	3	9,8	taip	nepastebėta	15
		06.10	3	2	taip	nepastebėta	20
		06.25	3,8	1,9	taip	nepastebėta	25
		07.15	25	16	taip	nepastebėta	25
		07.29	94	43	taip	nepastebėta	22
		08.12	34	25	taip	nepastebėta	18
		08.26	32	280	taip	nepastebėta	15

		09.09	22	28	taip	nepastebėta	15
16.	Ventos upė, Viekšnių sen. (ties Malūno g.)	05.27	1,3	5,2	taip	nepastebėta	15
		06.10	1,5	8,6	taip	nepastebėta	20
		06.25	4,8	1,1	taip	nepastebėta	25
		07.15	24	19	taip	nepastebėta	24
		07.29	69	38	taip	nepastebėta	22
		08.12	31	28	taip	nepastebėta	18
		08.26	33	230	taip	nepastebėta	15
		09.09	10	32	taip	nepastebėta	15
17.	Vandens telkinys Židikuose prie Židikų pirties	05.27	1,4	<1	taip	nepastebėta	16
		06.10	5	1	taip	nepastebėta	22
		06.25	1,2	3,1	taip	nepastebėta	26
		07.15	<1	9,8	taip	nepastebėta	25
		07.29	12	22	taip	nepastebėta	24
		08.12	14	15	taip	nepastebėta	19
		08.26	30	56	taip	nepastebėta	16
		09.09	5	2	taip	nepastebėta	16
18.	Mažeikių Pavenčių paplūdimys, Aitvaro g.	05.27	7	2,9	taip	nepastebėta	15
		06.10	6	1	taip	nepastebėta	20
		06.25	1,2	9,7	taip	nepastebėta	25
		07.15	13	22	taip	nepastebėta	25
		07.29	22	65	taip	nepastebėta	22
		08.12	42	56	taip	nepastebėta	18
		08.26	15	110	taip	nepastebėta	15
		09.09	4	9,8	taip	nepastebėta	15

(*) Nuolaužos, plūduriuojančios medžiagos, derių likučiai, stiklo, plastiko, gumos ir kitos atliekos (pastebėta/nepastebėta)

Taip pat greta maudymosi vietų buvo atlikti ir parazitologiniai tyrimai. Smėlio parazitologiniai tyrimai reguliariai buvo atliekami 1 kartą per mėnesį nuo gegužės 27 d. iki rugpjūčio 26 d. Kirminų kiaušinėlių ir lervų nustatymui buvo naudojamas smėlis iš maudymosi vietos arba iš žaidimo aikštelės (dirvožemis, dumblas, smėlis). Per visą tyrimų atlikimo laikotarpį mėginiuose kirminų kiaušinėlių ir lervų aptikta nebuvo (5 lentelė).

5 lentelė. Mažeikių rajono savivaldybės maudymosi vietų parazitologinių tyrimų suvestinė, 2021 m.

Eil. Nr.	Maudymosi vietos, kurių smėlis buvo tiriamas	Mėginio pavadinimas	Mėginio paėmimo data (mėn., d.)			
			gegužės 27 d.	birželio 25 d.	liepos 29 d.	rugpjūčio 26 d.
1.	Plinkšių ežeras, Ežero g. 7, Šerkšnėnų sen.	Smėlis iš paplūdimio (dirvožemis, dumblas, smėlis)	neaptikta	neaptikta	neaptikta	neaptikta
2.	Plinkšių ežeras, Parko g., Šerkšnėnų sen.	Smėlis iš paplūdimio (dirvožemis, dumblas, smėlis)	neaptikta	neaptikta	neaptikta	neaptikta
3.	Šerkšnėnų tvenkinys, Tiltos g., Šerkšnėnų km.	Smėlis iš paplūdimio (dirvožemis, dumblas, smėlis)	neaptikta	neaptikta	neaptikta	neaptikta
4.	Renavo tvenkinys	Smėlis iš paplūdimio (dirvožemis, dumblas, smėlis)	neaptikta	neaptikta	neaptikta	neaptikta
5.	Sedos ežeras	Smėlis iš paplūdimio (dirvožemis, dumblas, smėlis)	neaptikta	neaptikta	neaptikta	neaptikta
6.	Tulnikių tvenkinys	Smėlis iš paplūdimio (dirvožemis, dumblas, smėlis)	neaptikta	neaptikta	neaptikta	neaptikta
7.	Vadakties upė, Buknaičių kaimo maudykla	Smėlis iš paplūdimio (dirvožemis, dumblas, smėlis)	neaptikta	neaptikta	neaptikta	neaptikta
8.	Vandens telkinys Židikuose prie Židikų pirties	Smėlis iš žaidimo aikštelės	neaptikta	neaptikta	neaptikta	neaptikta
9.	Mažeikių Pavenčių maudymosi vieta, Aitvaro g.	Smėlis iš paplūdimio (dirvožemis, dumblas, smėlis)	neaptikta	neaptikta	neaptikta	neaptikta

APIBENDRINIMAS

Apibendrinant atliktą 2021 m. Mažeikių rajono savivaldybės triukšmo tyliosiose zonose ir maudymosi vietų vandens kokybės stebėseną nustatyta, kad:

- ✓ 2 tyliųjų viešųjų zonų triukšmo lygis neviršijo rekomenduojamą triukšmo ribinę vertę;
- ✓ 18 maudymosi vietų vandens kokybė išlieka pakankamai gera – vandens užterštumas buvo nustatytas tik liepos mėn. – Kalnijų tvenkinyje, Vadaksties upėje ties Auksūdžio kaimu ir Vadaksties upėje, Buknaičių kaimo maudymosi vietoje. Pakartotini tyrimų rezultatai parodė, kad šių maudyklų vandens kokybė atitiko Lietuvos higienos normos HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ reglamentuotus vandens kokybės reikalavimus ir juose maudytis buvo galima. Birželio, rugpjūčio ir rugsėjo mėn. visų maudyklų vandens kokybė atitiko Lietuvos higienos normos reikalavimus.

Informacija apie triukšmo lygį ir maudyklų vandens kokybės tyrimų rezultatai buvo reguliariai viešinami savivaldybės ir biuro internetiniuose puslapiuose, socialiniuose puslapiuose bei rajono žiniasklaidos priemonėmis. Šių tyrimų stebėseną yra numatyta vykdyti ir kitais metais.
